

ASI-brott
ASI-brottslighetsmodul

MANUAL

Version 2

2002-03-06

Innehåll

Syfte	3
Kodningsinstruktioner	3
Bakgrund	4
Underlag för återfallspreventionsplan	4
Brottspanorama	
Antal gånger, debutår, senaste gång	4
Motiv (4)	5
1 Impuls	5
2 Intention	5
3 Planerat	5
Motiv (5)	6
1. Akuta behov	6
2. Trygghet	6
3. Tillhörighet	6
4. Status	6
5. Självförverkligande	6

ASI-brottslighetsmodul är framtagen av en arbetsgrupp bestående av David Öberg, Maastricht, Björn Sallmén, SiS och Höör, Charles Kaplan, Maastricht och Texas University, Susanne McMurphy och Tim Ackerson, Philadelphia, Lars Krantz och Frans Schlyter, Kriminalvårdsstyrelsen, Peter Martens, BRÅ och Terri Turner, Albuquerque, New Mexico.

Manualen har skrivits av Björn Sallmén, David Öberg, Lars Krantz, Frans Schlyter, Inger Amundsson och Berit Sjöberg

ASI-brottslighetsmodul har arbetats fram med stöd av Kriminalvårdsstyrelsen, Statens Institutionsstyrelse och Brottsförebyggande Rådet.

ASI-brott är i oförvanskat skick fritt att använda.
Om modulen används utanför rättsvården kan många brott komma att förebyggas.

Kriminalvårdsstyrelsen, Norrköping 2002-03-06

ASI – brottslighetsmodul

Brottspanorama, typ och omfattning

Personlighet, tankemönster

Återfallsrisk

Socialt nätverk

Behov av program för brottslighet

Syfte

ASI-brott syftar till att ge en screening av brottslig problematik. Då ASI-X område kriminalitet/asocialitet i huvudsak behandlar rättslig problematik kompletteras denna i ASI-Brott med brottsliga beteenden tankemönster och nätverk. Modulen avser att användas som underlag för matchning, behandlingsplaner och riskbedömning

Syftet med frågorna är inte att klienten skall förmås erkänna specifika brott. Detta måste klargöras för klienten att genomgången ska, om det framkommer att brott begåtts tidigare under livet, resultera i en plan för hur brottsligheten skall bearbetas och förebyggas för att i framtiden undvika fortsatt brottslighet och kriminellt beteende.

Kodningsinstruktioner

Enhetskod: Använd myndighetskoden.

Namn: Används vid behov

Datum: Koda datum månad år om så anges

Kön: 1=man, 2=kvinna

Intervjuarkod: Ange din egen kod som du använder i myndighetssammanhang, ex vid inloggning i datan.

Noteringar:

Bakgrund

Underfrågor ACL 1 – 3

Syftet med frågorna 1= (antal ggr), 2= (debut år), 3= (senaste gång), är att få en översiktlig bild av klientens brottsliga historia för att med den som grund utröna behovet av åtgärder eller behandling.

Poängtera att det inte är ett förhör!

Klienten uppmanas att föra en uppriktig genomgång av sina brottsliga förehavanden under livet. Klienten uppmärksammas på att genom att detaljerat berätta om brott som intervjuaren kan identifiera, kan försätta intervjuaren i en situation där anmälningssplikt föreligger. Om klienten vid intervjun trots allt erkänner allvarliga brott bör uppgifterna hanteras (enligt gällande rutiner) **på så sätt att klienten anmodas och stöds att själv berätta allt för polisen på orten.**

Underlag för en återfallspreventionsplan

De olika brottskategorierna i listan utgår från att tänka "behandlingskategorier", och inte efter nationell lagstiftning. Behandling för flera av dessa kategorier existerar i dag inte (men förhoppningsvis kanske i framtiden). **Dokumentationen genererar planeringsmöjligheter när stora behov påvisas hos många klienter.**

1=(antal gånger) Har du någonsin gjort följande och i så fall hur många gånger?

Samtliga utförda brott inom respektive brottskategori räknas, alltså inte bara de brott som klienten blivit fälld för. Om klienten ej någonsin har utfört ett brott inom kategorin, koda 0= aldrig.

2=(debutår) Vilket år gjorde du det första gången?

Ange årtal med fyra siffror ex år 2002.

3=(senaste gång) När gjorde du det senast?

Ange årtal med fyra siffror och om brottet är begånget senaste året, ange även månad, ex 2002 . 02.

Syftet med tidsangivelserna i fråga 2 och 3, är att se om det är någon brottskategori som tillhör historien eller om den är aktuell och bör prioriteras.

Motiv 4

1 Impuls

2 Intention

3 Planerat

”Vad var ditt motiv senaste gången?”

Låt klienten berätta varför han/hon gjorde det senaste brottet inom kategorin.

Efter att ha tagit del av klientens berättelse om varför brottet begicks, koda först om brottet är ett impulsbrott, skett med en intention att begå brott eller om brottet var planerat.

Frågor för att förtydliga motivbilden kan säkerligen behövas ställas.

Impuls = Utan planering och genomtänkt avsikt. Utlöst av känsloreaktioner.

”Jag slog honom. Det blev så för att jag blev förbannad”

Intention = Med intention menas att brottet funnits med i tanke eller planering men att själva brottet utlöstes av en impuls.

”Tillfället gav tjuven, för en som kunde tänka sig att stjäla.”

Man uppsöker inte situationer/objekt i direkt brottssyfte men tar tillfället i akt.

Planerat = En planerad handling som medvetet leder fram till uppsökande av en situation eller plats i avsikt att begå brott.

Detta är svar på frågan hur brottet begicks?

En vardagssituation för att reda ut begreppen:

Vi går ut och shoppar: Framme vid kassan när vi skall betala står det ett ställ exponerat med läcker choklad, vi köper ett fast vi inte skulle ha någon choklad (**impuls**).

Vi har ögonen öppna för om vi skulle hitta något bra att ha till bra reapris (**beredskap/intention**).

Vi har gjort en inköpslista som vi följer till punkt och prickar (**planerat**).

Våda, strikt ansvar

Om brottet skett genom våda, olyckshändelse koda ”N”. Var dock mycket återhållsam med att koda detta alternativ.

Motiv 5

1. **Akuta behov**
2. **Trygghet**
3. **Tillhörighet**
4. **Status**
5. **Självförverkligande**

Kategorisering av motivet.

De två första alternativen handlar om brott som begås för att undvika obehag eller negativa konsekvenser medan de två sista avser brott som begås i syfte att erhålla positiva konsekvenser.

Då ett och samma brott kan begås utifrån olika motiv, koda det för klienten mest betydelsefulla!

Akuta behov = Jag måste ha/göra för att överleva!

Avser brott som begås för att tillfredsställa basala behov och avser i huvudsak omedelbara och fysiologiska behov.

Trygghet = Jag vill ej må dåligt.

Avser brott som begåtts med avsikt att undvika framtida, eller ej akuta, fysiska eller psykiska lidanden.

Tillhörighet = Jag vill vara som andra.

Avser brott som begås för att känna sig delaktig, accepterad eller att smälta in i ett socialt kontext.

Status = Jag vill vara bättre än andra.

Syftar till brott som begås i syfte att öka, stärka eller vidmakthålla social status inom en grupp eller brott som riktas mot andra som anses ha lägre status.

Självförverkligande = Jag vill må bra!

Hänvisar till brott som syftar till personlig tillfredsställelse (intellektuell, moralisk eller känslomässig).

Motiv 5 bygger på frågan Varför?

Och Maslows behovstrappa!

Vardags motiv:

Man begår ett brott för att överleva rent fysiskt - som är livsuppehållande (akuta behov).

Man begår ett brott för att den grejen är bra att ha (trygghet).

Man begår brott för att vara som alla de andra ex en "hangaround" i ett MC-gäng. (tillhörighet)

Man begår brott för att bli bättre än alla andra, ex "respekt" (status).

Man begår brott för att reducera ångest "jag mår så bra när jag..." "Suget efter knark var så stort ..." (självförverkligande).

AC 2

A Vilken typ av brott utgör det dominerande problemet?

Koda utifrån brottskategorierna. Om det inte framgår klart, fråga klienten?

Dominerande problem behöver inte nödvändigtvis vara det tyngsta brottet eller det man håller på mest med. Tag exempelvis en narkoman: det är inte ovanligt att man brukar narkotika dagligen och att det i sig är en kriminell handling. Detta skall inte tas hänsyn till här (bör vara utrett under alkohol o drogavsnittet). Likaså en yngling som alltid bär kniv vilket också är kriminellt, men anses inte här som det dominerande problemet!

Tag hänsyn till om det är aktuellt brott och om det skett under en längre tid!

B Anser du att du har personligt ansvar för det du gjorde?

Frågan avser klientens upplevelse av eget ansvar i eller för brotts-situationen. Klienten bör här ta ställning till uppfattningen om yttre omständigheter: om det fanns medbrottslingar eller klienten själv hade huvudansvar för brotts-situationen.

C Anser du nu att du hade ett personligt ansvar för det du gjorde?

Frågan avser att beröra ett värderingsmässigt eller moraliskt ställningstagande till brotts-situationen.

D Tror du att du idag skulle agerat likadant med tanke på brottet?

OBS! Frågan avser att beröra klientens nuvarande inställning till brotts-situationen och den brottskategori som utgör huvudproblemet. Kan inte klienten ta ställning, koda X.

E Anser du nu att det är rätt att du blir straffad för ett sådant brott?

Frågan avser att beröra upplevelser av rättvisa (moralisk, juridisk, ideologisk m.m.) i de rättsliga konsekvenserna av den utförda handlingen.

AC 3

A och B Lever du tillsammans med någon som: använder narkotika eller och sysslar med brott?

Koda N = ej relevant om klienten ej lever med partner.

Partner definieras här som person med vilken man levt under äktenskapsliknande former under minst 6 månader.

För definition av narkotikaanvändning se ASI manual.

AC 4

Hur många av dina bästa 5 vänner:

Räkna varken in familj eller partner.

Definiera narkotikaanvändningen utifrån ASI-manual

AC 5 och AC 6

I vilken utsträckning har din familj eller anhöriga oroats eller besvärats av din brottslighet?

Definition av familj/anhöriga se i ASI-manualen under samma rubrik.

Be klienten göra en generell bedömning.

Om familjemedlemmarna reagerar olika, gå på den för klienten viktigaste familjemedlemmen.

Anteckna under kommentarer vilken denna är!

AC 7

Hur många dagar av de senaste 30 har du ägnat dig åt olaglig verksamhet?

Koda enligt generella riktlinjer i ASI-manualen.

AC 8

Hur många dagar av de senaste 30 har du upplevt problem med denna olaglig verksamhet?

Koda enligt generella riktlinjer i ASI-manualen.

AC 9

Hur många veckor under det senaste året har du någon gång ägnat dig åt olaglig verksamhet?

Be klienten att göra en så exakt tidsuppskattning som möjligt!

AC 10

Hur många veckor under det senaste året har du någon gång upplevt problem på grund av denna olagliga verksamhet?

Problem definieras utifrån klientens uppfattning.

Be klienten göra så exakt uppskattning som möjligt!

AC 11 och 12

Hur oroad eller besvärad har du varit under de senaste 30 dagarna av dessa problem orsakade av din brottslighet?

Koda enligt riktlinjer i ASI-manualen

Hur viktigt är det för dig nu att få hjälp för din brottslighet?

Koda enligt riktlinjer i ASI-manualen.